

Norwegian Centre of Expertise
M A R I T I M E

BREAKING WAVESTM

DRIFTSRAPPORT 2010

Norwegian
Centres of Expertise

NORSKE KLYNGER I VERDENSTOPPEN

NORWEGIAN WORLD-CLASS CLUSTERS

Programmet Norwegian Centres of Expertise (NCE) er etablert for å forsterke innovasjonsaktiviteten i de mest vekstkraftige og internasjonalt orienterte næringsklyngene i Norge. Programmet skal bidra til å målrette, forbedre og akselerere pågående utviklingsprosesser i disse klyngene.

Bedriftene skal få et bedre grunnlag for å iverksette og gjennomføre krevende innovasjonsprosesser, basert på samarbeid med relevante bedriftspartnere og kunnskapsaktører. Det skal også gis bedre grobunn for nye virksomheter, gjennom kommersialisering av nye forretningsideer og gjennom lokalisering av eksterne virksomheter i klyngene.

NCE-deltagelse henger svært høyt. Norge har i dag tolv sterke NCE-klynger med bedrifter som kan hevde seg i verdenstoppen innenfor sine felt. Den prestisjetunge NCE Maritime statusen er tildelt til den maritime klyngen på Møre.

NCE-programmet er et samarbeidsprosjekt mellom Innovasjon Norge, SIVA og Forskningsrådet.

The Norwegian Centres of Expertise (NCE) programme was established to strengthen the innovation activity in the business clusters with the greatest potential for growth on the international arena. The programme is intended to set targets, improve and speed up ongoing development processes in these clusters.

Through the NCE programme, the companies shall benefit from a better infrastructure for initiating and implementing demanding innovation processes based on collaboration with relevant business partners and knowledge-based institutions. The intention is also to provide more favourable conditions for new companies through the commercialisation of new business ideas and the attraction of external companies into the cluster.

Participation in NCE is not easily achieved. At present, Norway has twelve strong NCE clusters with companies that are among the best in the world in their fields. The prestigious status NCE Maritime was awarded to the maritime cluster in Møre.

The NCE programme is a collaboration between Innovation Norway, the Industrial Development Corporation of Norway (SIVA) and the Research Council of Norway.

DEN MARITIME KLYNGEN PÅ MØRE

THE MARITIME CLUSTER IN MØRE

- 15 DESIGNSELSKAP / DESIGN COMPANIES
- 17 REDERIER / SHIPOWNING COMPANIES
- 14 SKIPSVERFT / SHIPYARDS
- 155 UTSTYRSLEVERANDØRER / SHIP EQUIPMENT SUPPLIERS

20000 DYKTIGE MEDARBEIDERE / SKILLED EMPLOYEES
49 MILLIARDER NOK I OMSETNING (2009) / BILLION NOK IN TURNOVER (2009)

EN VERDENSLEDENDE MARITIM KLYNGE
ONE WORLD-LEADING MARITIME CLUSTER

NORWEGIAN CENTRE OF EXPERTISE - MARITIME

Gjennom innovasjon og evne til å være i forkant har NCE Maritime klyngen etablert seg i en verdensledende posisjon. Den maritime klyngen på Møre skaper avanserte skip, spekket med ny regionalt utviklet teknologi. Skipene kan utføre avanserte marine operasjoner under krevende forhold.

NCE Maritime omfatter en komplett verdikjede og består av aktører innen rederi, skipsdesign, skipsbygging, utstyrslverandører, forskning, utdanning og finans. Klyngebedriftene opererer globalt og er internasjonalt ledende. Flere av klyngens bedrifter har aktivitet over hele verden. Kjente merkevarer som Rolls Royce Marine, STX OSV, Farstad Shipping og Ulstein Group har hovedvirksomheten sin på Møre. I tillegg er det mange flere.

OMSTILLING MED HELHETLIGE LØSNINGER COMPREHENSIVE SOLUTIONS FOR FURTHER DEVELOPMENT

PROSJEKTLEDER / PROJECT MANAGER | PER ERIK DALEN

NCE Maritime har langsiktige målsetninger og strategier for å bidra i den maritime næringens kontinuerlige omstellingsprosesser. Våre 7 smarte mål er gode hjelpebidrifter når vi bidrar til omstilling.

I 2010 har vi for SMB-bedrifter fokusert på Brasil innenfor olje og gass og Europa når det gjelder vindkraft til havs. Sammen med gode samarbeidspartnere har det vært mulig å utvikle et helhetlig system som totalt sett gir bedriftene en god "starthjelp", som inneholder forskjellige typer analyser, konferanser i serien "With inside information", kulturskole og internasjonaliseringstiltak. I tillegg er det utviklet en omdømmeskole som resultat av den globale maritime omdømmeanalyesen.

En tilsvarende helhetlig løsning har vi skapt i forbindelse med utvikling av nye produkter og arbeidsplasser. Gjennom innovasjonsselskapet Ålesund Kunnskapspark AS (ÅKP) utvikler vi et regionalt nettverk for gründervirksomhet med utgangspunkt i ÅKP sitt inkubatorsystem. Sammen med regionale samarbeidspartnere ønsker vi å bidra til at innovasjonsaktiviteten i den maritime klyngen og regionen for øvrig utvikler seg positivt. Likeså ønsker vi å bidra til å skape nye bærekraftige bedrifter.

I NCE Maritime sin driftsrapport for 2010 – som du nå holder i hånden – håper vi med praktiske eksempler å gi et innblikk i hvordan våre aktiviteter bidrar til en næring som har store ambisjoner.

The NCE Maritime cluster has established itself at a world-leading position through innovation and the ability to constantly be ahead of its competitors. The maritime cluster in the Møre region creates state-of-the-art vessels crammed with new, locally developed technology. The vessels can carry out advanced marine operations under challenging conditions.

NCE Maritime comprises a complete value chain and includes players from the shipping, ship design, ship-building, equipment supply, research, education and finance sectors. The cluster companies operate on a global scale and are leading international heavyweights. Many of them operate all over the world. Famous brands such as Rolls Royce Marine, STX OSV, Farstad Shipping and Ulstein Group have their main activities in Møre, together with many others.

NCE MARITIME: VÅRE ERFARINGER NCE MARITIME: OUR EXPERIENCE

” DAGLIG LEDER/GENERAL MANAGER ERLEND HAUGSBØ, EVOMECH AS:

Som relativt nyetablert bedrift innen den maritime klyngen på Møre har vi gjennom NCE Maritime fått tilgang på et stort nettverk. Dette nettverket har vært viktig for oss i oppstartfasen av bedriften.

We are a relatively newly established company in the maritime cluster in Møre, and NCE Maritime has given us access to an extensive network. This network has been important to us in the start-up phase.

” FORSKNINGSDIREKTØR/ DIRECTOR OF RESEARCH AND TECHNOLOGY RUNE GAREN, ROLLS-ROYCE MARINE AS:

NCE Maritime skaper en sterkt og forpliktende tilknytning til nasjonal og internasjonal maritim forskning og styrker den lokale forskningsforankringen.

NCE Maritime creates a strong bond with national and international maritime research centres and strengthens the local support for research.

” ADM. DIR./ MAN. DIR. TROND MYKLEBUST, BOURBON OFFSHORE NORWAY:

Ved å gjøre den maritime klyngen på Møre bedre kjent nasjonalt og internasjonalt bidrar NCE Maritime til at klyngen tiltrekker seg kunder, bedrifter, personell og forskning fra den internasjonale arena. For vår egen del er NCE Maritime en arena der vi samarbeider med våre konkurrenter mot felles mål.

By increasing national and international awareness of the maritime cluster in Møre, NCE Maritime helps the cluster to attract customers, enterprises, personnel and research interest from the international sphere. For us, NCE Maritime is an arena for cooperation with our competitors to achieve shared goals.

” HANS-OVE HOLMØY, ADM. DIR./ MAN. DIR. OF SKIPSTEKNISK AS

NCE Maritime har styrket klyngens omdømme og bedret forståelsen om at klyngen er svært høyteknologisk og kompetansedrevet ved å synliggjøre designvirksomheten på Møre.

NCE Maritime has enhanced the cluster's reputation and improved the understanding of the cluster as a high-technology knowledge-driven entity by highlighting the design activity in Møre.

” PROFESSOR TORGEIR REVE, HANDELSHØYSKOLEN BI/ BI NORWEGIAN SCHOOL OF MANAGEMENT:

Agglomerasjoner betyr at det er stor geografisk konsentrerasjon av bedrifter innen samme eller tilgrensende næringer, mens klynger betyr at de har lært seg å samhandle.

Agglomerations mean that there are high geographical concentrations of companies in the same or closely related industries, while clusters mean that they have learnt to cooperate.

” REKTOR/RECTOR GEIRMUND OLTEDAL, HØGSKOLEN I ÅLESUND, ÅLESUND UNIVERSITY COLLEGE:

NCE Maritime er med på et spleislag i å utvikle velrenomerte nasjonale utdanningstilbud på bachelor- og mastergradsnivå innenfor utvalgte fagområder som er viktige for den maritime næringen. På sikt skal vi bli best i landet!

NCE Maritime is participating in a collaborative effort to develop recognised national bachelor's and master's degree programmes in selected areas that are important to the maritime industry. Our aim is to be the best in Norway!

HVEM ER NCE MARITIME?

WHO IS NCE MARITIME?

For å ha mest mulig bredde og spisskompetanse innenfor flere felt er NCE Maritime blitt sammensatt av et team mennesker med ulik bakgrunn og kompetanse organisert rundt NCE Maritime sine 3 strategiske fora. NCE Maritime ledes av en styringsgruppe med dype røtter i den maritime klyngen, fylkeskommunen og regionens høgskoler.

NCE Maritime på vegne av den maritime klyngen på Møre jobber hele tiden mot klare og omforente mål. Våre 7 mål – som kalles SMARTE – fordi de er Spesifikke, Målbare, Ambisiøse, Realistiske, Tidfestede og Etterprøvbare er:

7 SMARTE MÅL

- 1 Styrke klyngens samhandling
- 2 Øke klyngens innovasjonstakt
- 3 Øke tilgangen på høyt kvalifisert arbeidskraft
- 4 Øke tilgangen på forskningskapasitet og infrastruktur
- 5 Styrke klyngens internasjonale attraksjon
- 6 Øke kunnskap om klyngen og klyngens utviklingsmuligheter
- 7 Styrke klyngens konkurransesevne gjennom effektivisering

In order to combine a broad scope with specialist expertise in several fields, the team of NCE Maritime team comprises people with different backgrounds and fields of expertise, organised around NCE Maritime's three strategic fora. NCE Maritime is led by a steering committee with deep roots in the maritime cluster, the county authorities and the university colleges in the region.

NCE Maritime works continuously towards a set of clear shared goals on behalf of the maritime cluster in Møre. Our seven goals, called SMART goals because they are Specific, Measurable, Ambitious, Realistic, and fixed in Time, are:

7 SMART GOALS

- 1 Improve cooperation in the cluster
- 2 Increase the cluster's innovation rate
- 3 Increase access to highly qualified labour
- 4 Increase access to research capacity and infrastructure
- 5 Improve the cluster's international attractiveness
- 6 Improve knowledge of the cluster and the cluster's development opportunities
- 7 Improve the cluster's competitiveness by means of rationalisation

TEAM NCE MARITIME

- 01 PER ERIK DALEN
- 02 ODDVAR SKARBØ
- 03 TROND LERVIK
- 04 UNNI BRATTHOLM
- 05 HANS PETTER HILDRE
- 06 ANTONIA GUIGOVA
- 07 ØYVIND HALSKAU
- 08 ARNE MEHL
- 09 REIDUN MONSHOLM
- 10 KJELL MOLTU-JACOBSEN
- 11 ROBERT WOLFF

STYRINGSGRUPPEN / THE STEERING COMMITTEE:

- 12 MAGNE AARSET, ÅLESUND KUNNSKAPSPARK / ÅLESUND KNOWLEDGE PARK
- 13 GUNVOR ULSTEIN, ULSTEIN GROUP AS
- 14 KARL JOHAN BAKKEN, FARSTAD SHIPPING ASA
- 15 SOLFRID VATNE, HØGSKOLEN I MOLDE / MOLDE UNIVERSITY COLLEGE
- 16 BERGLJOT LANDSTAD, MØRE OG ROMSDAL FYLKE / MØRE OG ROMSDAL COUNTY

S. 10-21: STRATEGISKE FORA

NCE Maritime har organisert sin virksomhet i 3 strategiske fora - Forum for Innovasjon, Forum for Omdømme og Forum for Forskning og Utdanning. Disse tre satsningsområdene er valgt i tett samarbeid med bedriftene i klyngen og er tilpasset klyngens konkrete behov.

FORUM FOR INNOVASJON: introduserer ny kunnskap og nye ideer som styrker klyngens videreutvikling og fører til økt innovasjonstakt blant bedriftene. En viktig del av arbeidet er å bidra til å skape nye bedrifter, produkter og arbeidsplasser.

FORUM FOR OMDØMME: styrker klyngens samspill ved å fungere som verdiful informasjonskilde og dynamisk møteplass. Forumet bidrar til å bygge et solid omdømme ved å øke bevisstheten om klyngens styrke og attraktivitet blant viktige målgrupper.

FORUM FOR FORSKNING OG UTDANNING: bidrar til å skape et ledende kunnskaps- og forskningsmiljø tilknyttet til bedriftene i klyngen og Høgskolene i regionen, og er med på å utvikle studietilbud på høyt nivå i samsvar med behovene i næringen.

De tre strategiske fora spiller en sentral rolle i å dra klyngen fremover med utgangspunkt i de 7 smarte målene.

p. 10-21: STRATEGIC FORA

NCE Maritime has organised its activities in three strategic fora: Forum for Innovation, Forum for Reputation-Building and Forum for Research and Education. These three focus areas have been chosen in close collaboration with the companies in the cluster and are adapted to the cluster's specific needs.

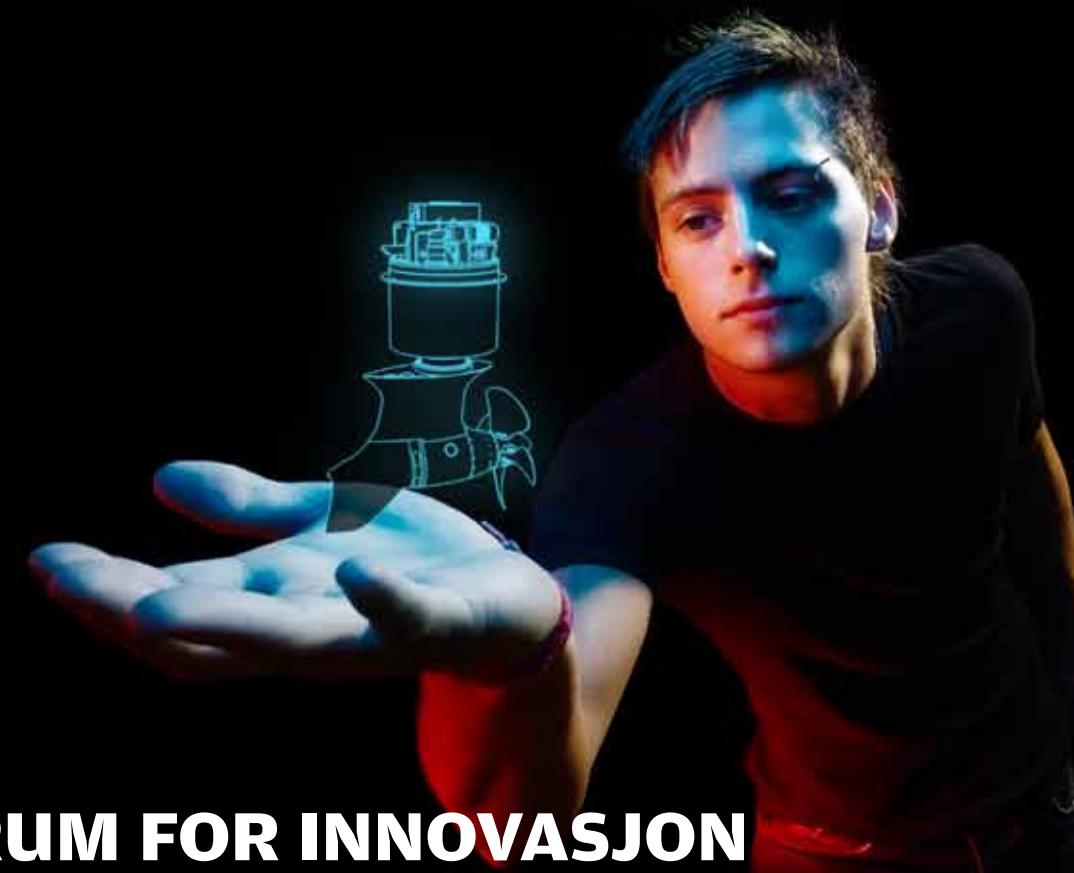
FORUM FOR INNOVATION: *introduces new knowledge and new ideas that strengthen the cluster's further development and increase the companies' innovation rate. An important part of the work is to help to create new companies, products and work places.*

FORUM FOR REPUTATION-BUILDING: *strengthens cooperation in the cluster by functioning as a valuable source of information and a dynamic meeting place. The forum contributes to building a strong reputation by increasing awareness of the cluster's strengths and attractiveness in important target groups.*

FORUM FOR RESEARCH AND EDUCATION: *helps to create a leading knowledge and research environment around the companies in the cluster and the region's university colleges, and contributes to the establishment of high-quality study programmes adapted to the industry's needs.*

The three strategic fora play a key role in developing the cluster based on the seven smart goals.

FORUM FOR INNOVASJON FORUM FOR INNOVATION

En ny idé eller oppfinnelse blir ikke til en innovasjon før den er kommet til praktisk anvendelse og skaper verdi. For å skape en innovasjon må man vanligvis kombinere flere typer kunnskap og ressurser.

En går gjennom flere faser og store forandringer underveis i innovasjonsprosessen. En virksomhets innovasjons- og utviklingstakt er et resultat av evnen til å aktivt trekke veksel på ideer, impulser og spesifikk kompetanse fra sine omgivelser.

NCE Maritime gir finansiell støtte og innhenter førstehåndsekspertise til ulike innovasjonsprosjekter og stimulerer til et gunstig miljø for kreativ tenking i regionen.

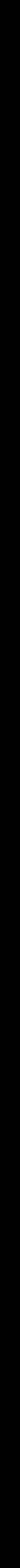
NCE Maritimes Forum for Innovasjon bidrar til å skape et gunstig miljø for innovativ tenking ved å støtte entreprenørskapsinitiativer ved regionens høgskoler.

A new idea or invention does not become an innovation until it has found a practical application and creates value. Normally, several types of knowledge and resources must be combined to create an innovation.

The innovation process involves a number of phases and changes. The innovation and development rate of a given company is a product of its ability to make active use of ideas, impulses and specific expertise.

NCE Maritime provides funding and obtains first-hand expertise for various innovation projects and stimulates a fertile environment for creative thinking in the region.

NCE Maritime's Forum for Innovation helps to create a breeding ground for innovative thinking by supporting entrepreneurship initiatives at the region's university colleges.

INNOVASJON I PRAKSIS

Som en del av satsingen for å øke klyngens innovasjonstakt, hjelper NCE Maritime til med at nyetablerte bedrifter kan realisere sitt potensial. Vi hjelper nye forretningsideer å vokse til levedyktige bedrifter. NCE Maritimes omfattende kunnskap og nettverk innenfor den maritime klyngen gir grobunn til nyttige synergier.

En inkubator er et drivhus for gode ideer og på samme tid en kobler, vert, gartner og selger. Ved hjelp av kunnskap og nettverk får ideene den "næring" de trenger for å vokse seg store og fruktbare. Miljøet rundt Ålesund Kunnskapspark og NCE Maritime er en slik inkubator – og de siste årene er det i denne inkubatoren blitt bygget opp et regionalt innovasjonssystem. Ålesund Kunnskapspark er med på å skape fremtidens produkter, arbeidsplasser og bedrifter – der NCE Maritime er en viktig og integrert del av virksomheten. Det er mye innovasjon i den maritime klyngen på Møre!

INNOVATION IN PRACTICE

NCE Maritime's effort to increase the cluster's innovation rate involves helping new enterprises to realise their potential and growing new business ideas into viable enterprises. NCE Maritime's extensive knowledge and network in the maritime cluster provide favourable conditions for useful synergies.

An incubator is a nursery for good ideas that combines the functions of a hub, a host, a gardener and a salesperson. Knowledge and network provide the 'nourishment' that the ideas need to grow and bear fruit. The environment around Ålesund Knowledge Park and NCE Maritime is such an incubator – and in recent years, this incubator has been developed into a regional system for innovation. Ålesund Knowledge Park helps to create the products, work places and companies of the future, and NCE Maritime is an important integral part of this effort. There is a lot of innovation going on in the maritime cluster in Møre!

WITH INSIDE INFORMATION

NCE Maritime har i de siste årene gitt informasjon om strategiske markeder gjennom sin seminar-serie "With Inside Information". Samlingene styrker klyngens konkurranseevne på nye markeder med stor potensial ved å tilby spisset informasjon på ekspertrivnå om konkrete forretningsmuligheter, fokus på kulturell beredskap, og individuelle møter med foredragsholderne. NCE Maritime legger spesiell vekt på å kvalitetssikre foredragsholderne og det konkrete innholdet til presentasjonene. En viktig betingelse er at foredragsholderne skal ha direkte og bred erfaring fra landene de presenterer, kombinert med kunnskap om markedsmulighetene for offshore maritime bedrifter. Seminarserien With Inside Information er blitt meget populær siden oppstarten i 2008. I løpet av 2010 ble Nordområdene, India, Brasil og det europeiske markedet innen segmentet Offshore Wind presentert.

WITH INSIDE INFORMATION

In recent years, NCE Maritime has provided information about strategic markets through its seminar series 'With Inside Information'. These meetings improve the cluster's competitiveness in new, high-yield markets by offering specialised expert information about specific business opportunities, a focus on cultural awareness, and individual meetings with the speakers. NCE Maritime places an emphasis on the high quality of the speakers and the concrete content of the presentations. The selected speakers are required to have broad direct experience of the countries they present, in combination with in-depth knowledge of the specific market opportunities for offshore maritime enterprises.

The seminar series 'With Inside Information' has become very popular since its beginning in 2008. During 2010, presentations have been held about oil and gas in the far north, India, Brazil and the European offshore wind market.

ØKER SIKKERHETEN

Cebrum AS ble startet i 2008 for å styrke etterlevelsen av sikkerhetsprosedyrer i offshorebransjen. Selskapet har selv utviklet og leverer nå en løsning hvor all styrende dokumentasjon blir lett tilgjengelig for mannskapet ved hjelp av berøringsskjærmer. Et enkelt brukergrensesnitt og smarte løsninger sikrer rask implementering og gir rederiene en bedre mulighet til å etterleve gjeldende sikkerhetsbestemmelser. Cebrum AS er en inkubatorbedrift i Ålesund Kunnskapspark.

INNOVATIV THRUSTER I KOMPOSITT

Denne thrusteren basert på kompositmateriale er utviklet av Rolls-Royce Marine for å redusere vekten og forbedre produksjonsprosessen. Konseptet er basert på konstruksjonsmetoder og prinsipper fra fly- og bilindustrien. Et sett prototyper av thrusteren skal leveres til Br. Aa i Hyen. Thrusterne, som kommer med egen styringssystem, vil testes i begynnelsen av 2011 for å få verifisert systemets ytelse mht. effektivitet, komfort og manøvreringssegenskaper.

NYTT MASKINERISYSTEM

STX OSV har kommet opp med et nytt og svært miljøvennlig maskinerisystem for PSV, med både LNG og diesel. Systemet eliminerer SOx utsippene, reduserer utslipp av NOx med 92% og av CO2 med 23%, sammenliknet med konvensjonelle fartøy. Det første fartøyet av denne nye typen vil bli levert til Olympic Shipping tidlig i 2012. Samtidig bidrar STX OSV og Olympic Shipping til å gjøre Offshore Maritim næring grønnere ved å gi et felles Miljøgaveprofessorat til Høgskolen i Ålesund.

SHIP OF THE YEAR – IGJEN!

NCE Maritime klyngen kjennetegnes av sterkt prototype orientering. Også i 2010 ble den prestisjetunge prisen Ship of the Year gitt til et fartøy fra den maritime klyngen på Møre. Årets vinner, Skandi Aker, er et svært innovativt og miljøvennlig flerfunksjonsfartøy designet og bygget ved STX OSV etter DNVs Clean Design-kasse. Fartøyet kan bl. a. erstatte en borerigg og de tilhørende støtteskip. Dette gjør operasjonen mer lønnsom og miljøvennlig.

REDUSERER RISIKOEN

Evomec sin innovative løsning for slangesikring, Bulk Hose Securing Unit (BHSU), som kan enkelt installeres på både nybygg og eksisterende båter, reduserer risikoen for personskader i samband med håndtering av riggslinger. Slanger som blir senket ned fra rigg til BHSU på båten, blir fjernstyrt ledet og sikret i en hydraulisk lås. Låsen kompenserer for gjennomstrømmingen i slangene ved overføring av bl. a. vann og barytt. Evomec er en Inkubatorbedrift i ÅKP.

OFFSHORE VIND

Windlifter og F2F (Floating to Fixed) er to offshore vindkonsepter utviklet av Ulstein Group i 2010. Windlifter er et DP-fartøy som passer for ett-loftsinstallasjoner av vindturbiner til havs, uavhengig av vanndybde. F2F er et kostnadseffektivt alternativ til faste fundament. F2F konseptet er i tillegg svært skånsom for miljøet – den festes med sugeanker uten behov for pæledriving, og etterlater derfor ingen rester på eller under havbunnen når enheten fjernes.

IMPROVES SAFETY

Cebrum AS was established in 2008 to improve compliance with safety procedures in the offshore industry. The company has developed and is now supplying a solution in which all governing documentation is easily available to the crew through touch screens. A simple user interface and smart solutions ensure rapid implementation and make it easier for shipping companies to comply with the applicable safety regulations. Cebrum AS is an incubator company at Ålesund Knowledge Park.

INNOVATIVE COMPOSITE THRUSTER

This thruster, based on composite materials, was developed by Rolls-Royce Marine to cut weight and optimise the production process. The concept is based on construction methods and principles from the aviation and car industries. A prototype set will be delivered to Br. Aa in Hyen. These thrusters, which come with their own control system, will be tested in early 2011 to verify the system's efficiency, comfort and manoeuvrability.

NEW MACHINERY SYSTEM

STX OSV has come up with a new, highly environmentally friendly dual fuel PSV engine system that uses both LNG and diesel. This system eliminates SOx emissions and reduces NOx emissions by 92% and CO2 emissions by 23% compared to conventional vessels. The first vessel of this new type will be handed over to Olympic Shipping in early 2012. At the same time, STX OSV and Olympic Shipping contribute to making the offshore maritime industry greener by donating a sponsored professorship in the environmental field to Ålesund University College.

SHIP OF THE YEAR – AGAIN!

The NCE Maritime cluster is characterised by its strong prototype orientation. In 2010, the prestigious award Ship of the Year was again awarded to a vessel from the maritime cluster in Møre. This year's winner, Skandi Aker, is a highly innovative and environmentally friendly multifunctional vessel designed and built at STX OSV in accordance with DNV's Clean Design class requirements. The vessel is capable of replacing a drilling rig and its support vessels, thus making the operations more profitable and environmentally friendly.

REDUCING THE RISK

Evomec's innovative hose-securing solution Bulk Hose Securing Unit (BHSU), which can easily be fitted to newbuilds as well as existing ships, reduces the risk of personal injury in connection with rig hose handling. Hoses lowered from the rig to the BHSU on board the ship are guided by remote control and secured in a hydraulic lock. This lock compensates for the flow in the hoses by transferring e.g. water and barite. Evomec is an incubator company at ÅKP.

OFFSHORE WIND

Windlifter and F2F (Floating to Fixed) are two offshore wind concepts developed by Ulstein Group in 2010. Windlifter is a DP vessel suitable for single lift offshore wind turbine installation, regardless of depth. F2F is a cost-effective alternative to fixed bases. The F2F concept has a low environmental impact – it is held in place by suction anchors with no need for pile driving, and nothing remains in or under the seabed when the unit is removed.

FORUM FOR OMDØMME FORUM FOR REPUTATION-BUILDING

Omdømme defineres gjerne som "summen av forventninger omgivelsene har til et selskaps produkter, service og aktiviteter i forhold til forretningsmessige, sosiale og finansielle prestasjoner".

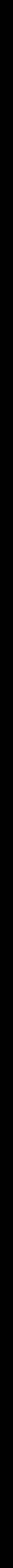
Skjæringspunktet mellom forventninger og opplevelser - som skapes av det aktuelle selskapets eller organisasjonens løfte og levering - er derfor avgjørende for omgivelsenes oppfatning av vedkommende over tid og dens omdømme.

NCE Maritime bidrar til å bygge et solid omdømme for den maritime klyngen ved å spre informasjon om klyngens styrke og attraktivitet blant viktige målgrupper regionalt, nasjonalt og utenfor Norge, samt arrangere dynamiske møteplasser. Parallelt opprettholder NCE Maritime en jevn dialog med sentrale interesser - media, myndigheter, internasjonale partnere, FoU-institusjoner, unge og høyt kvalifiserte mennesker.

Reputation is often defined as 'the sum of the expectations of a company's products, services and activities in relation to commercial, social and financial performance'.

The relationship between expectation and experience - created by an organisation's promises and how it delivers - is therefore crucial to the organisation's reputation and the way it is perceived over time.

NCE Maritime helps to build a strong reputation for the maritime cluster by spreading information about the cluster's strengths and attractiveness to important regional, national and international target groups, and by organising dynamic meeting places. At the same time, NCE Maritime is in constant dialogue with key stakeholders - the media, authorities, international partners, R&D institutions, youth, and highly qualified people.

NYE MEDLEMMER I NCE MARITIME

NCE Maritimes omdømmebyggingsarbeid starter med en bevisst satting til å samle de ulike aktørene, engasjere dem i klyngesamarbeidet gjennom Medlems- og Allianseavtaler, og viderefutvikle deres samhandling og tilhørighet. Det skal være en konkurransefortrinn å være en del av den maritime klyngen på Møre - både gjennom kompetansen som de ulike bedriftene besitter i dag, men også gjennom de tette relasjonene med de regionale FoU-sentrerne, samt de mange samarbeidsprosjekter innen rekruttering, intern og ekstern kommunikasjon, felles omdømmesatsinger og nettverksbyggingsaktiviteter. I løpet av 2010 har antallet Medlemsbedrifter og Alliansepartnere i NCE Maritime mer enn doblet og det er stadig flere bedrifter som velger å styrke sin egen posisjon ved å bli en synlig del av klyngen.

NEW MEMBERS OF NCE MARITIME

NCE Maritime's reputation-building work starts with a priority effort to bring together the various players, involve them in the cluster collaboration through membership and alliance agreements, and develop their cooperation and affiliation further. Participation in the maritime cluster in Møre should represent a competitive advantage for the members - through the competence that the companies possess today, but also through the close relationship with regional R&D centres and the many cooperation projects in recruitment, internal and external communication, joint reputation-building efforts, and networking activities. The number of members and alliance partners in NCE Maritime has more than doubled in 2010, and a growing number of companies choose to strengthen their position by becoming a visible part of the cluster.

MARITIM INNOTOWN

Høy innovasjonstakt og evnen til å tenke nytt er viktige faktorer for klyngens konkurranseevne. Samtidig er innovasjon et felles ansvar som bør forankres bredt i organisasjonene. Som en av to hovedsponsorer til årets InnoTown, som hedrer design, nyskaping og kreativitet, ønsket NCE Maritime å spre InnoTown ånden til flere. En spesial utgave av konferansen ble arrangert eksklusivt for ansatte i den maritime klyngen som ellers ikke kunne delta. Maritim InnoTown gjorde det mulig for ca. 430 deltakere fra over 100 bedrifter fra den maritime klyngen å få en smakebit av den unike og inspirerende samlingen gjennom to av konferansens stjerneheders: Rohit Talwar fra Fast Future Research og BMW designer Chris Bangle.

MARITIME INNOTOWN

A high rate of innovation and the ability to produce novel ideas are important elements of the cluster's competitiveness. Innovation is also a shared responsibility that should be broadly rooted in the organisations. As one of the two main sponsors of this year's InnoTown conference which honours design, innovation and creativity, NCE Maritime wanted to spread the InnoTown spirit. A special edition of the conference was held exclusively for employees of the maritime cluster who were otherwise unable to participate. Maritime InnoTown enabled approx. 430 participants from over 100 companies in the maritime cluster to get a taste of this unique and inspirational event from two of the conference's star speakers: Rohit Talwar of Fast Future Research and BMW designer Chris Bangle.

STATUS OG VEIEN VIDERE

Klyngens store årlige konferanse "Status og veien videre", som tar pulsen på næringen gjennom bl.a. Møreforskins klyngeanalyse, var også i år en suksess. Over 220 representanter fra den maritime klyngen på Møre, regionale og nasjonale myndigheter og utdanningssentre samlet seg i Ålesund for å oppdatere seg om utviklingen i klyngen og utsiktene fremover, samt møte kolleger fra næringen i en hyggelig og uformell atmosfære.

STATUS AND THE WAY FORWARD

The cluster's annual conference 'Status and the way forward', which sums up the industry's situation through Møreforsking's cluster analysis and other presentations, was a success also in 2010. More than 220 representatives of the maritime cluster in Møre, regional and national authorities, and centres of education, gathered in Ålesund to be updated on the cluster's development and trends and meet colleagues from the industry in a pleasant and informal atmosphere.

INFORMASJONSAKTIVITET

NCE Maritime har etablert en tett og god kommunikasjon med bedriftene i klyngen, nasjonale og internasjonale aktører, og tar i bruk en rekke kommunikasjonskanaler for å treffe de relevante målgruppene på deres egne arenaer. Utover hjemmeside, brosjyrer og regelmessige Nyhetssbrev som forteller om NCE Maritimes aktiviteter og prosjekter, er det opprettet grupper på Facebook for nyheter om klyngens bedrifter og LinkedIn, for profilering av klyngen utad.

INFORMATION ACTIVITY

NCE Maritime has established close and good communication with the companies in the cluster as well as with national and international players, and uses many communication channels to contact the relevant target groups in their own arenas. In addition to its website, brochures and regular newsletters about NCE Maritime's activities and projects, it has a Facebook group for news about cluster companies and a LinkedIn group for external marketing.

NY INTROFILM

I forbindelse med Maritimt InnoTown utviklet NCE Maritimes Markedsgruppe en ny introfilm, som formidler et inspirerende bilde av fremtiden og mulighetene som ligger i maritim næring. Filmen har blitt vist på bl. a. klyngesamlinger, workshops, møter, festivaler, verdens første ro-inn kino, m.m. til klyngens aktører, media, utenlandske delegasjoner og studenter og er mottatt svært godt. Medlemsbedriftene kan vederlagsfritt bruke filmen i sin egen kommunikasjon, i presentasjoner, rekrutteringssammenheng og lignende.

NEW INTRODUCTION FILM

In connection with Maritime InnoTown, NCE Maritime's market group developed a new introduction film that presents an inspiring picture of the future and the possibilities in the maritime industry. The film has been shown in cluster gatherings, workshops, meetings, festivals, the world's first row-in cinema etc. to cluster players, the media, foreign delegations and students, and it has been very well received. Member companies are welcome to use the film in their communication and presentations, recruitment efforts etc.

INTERNASJONALE PRESSETURER

NCE Maritime har også i 2010 vært med på å invitere internasjonal fagpresse til Møre for å gjøre den maritime klyngen og bedriftenes virksomhet bedre kjent bland relevante utenlandske aktører. Interessen for den maritime klyngen bland utenlandske media er økende. I tillegg til Discovery Channel var det tre ulike journalistgrupper – en fra Europeiske maritime tidsskrifter, en fra Brasil og en fra Litauen, som besøkte Møre i 2010.

INTERNATIONAL PRESS TOURS

In 2010, NCE Maritime helped bringing international specialist press to Møre in order to make the activities of the maritime cluster and its companies better known among relevant stakeholders abroad. There is increasing interest in the maritime cluster among foreign media. In addition to the Discovery Channel, three different groups of journalists visited Møre in 2010 – one from European maritime journals, one from Brazil and one from Lithuania.

YOUNGSHIP MØRE

Solid faglig nettverk samt god, uformell kommunikasjon mellom bransjer, bedrifter og mennesker, utgjør en viktig del av klyngens konkurransefortrinn. For at klyngen vil beholde og styrke disse aktiva også i fremtiden, støtter NCE Maritime YoungShip Møres ulike aktiviteter. Foreningen, på over 250 medlemmer, satser sterkt på nettverks- og kompetansebygging gjennom uformelle månedlige møter, bedriftsbesøk, konferanser og workshops.

YOUNGSHIP MØRE

The strong professional network and good informal communication between industries, enterprises and people are an important part of the cluster's competitive edge. NCE Maritime supports YoungShip Møre's activities in order to ensure that the cluster maintains and strengthens these advantages in future. YoungShip Møre now has more than 250 members, and it focuses strongly on networking and competence-building through informal monthly meetings, visits to businesses, conferences and workshops.

SUNNMØRE I FRAMTIDA

NCE Maritime er blant initiativtakerne i prosjektet "Sunnmøre i Framtida". Prosjektet har Sparebanken Møre som hovedsponsor, og samler deltakere fra det lokal-politiske miljøet og næringslivet. Disse jobber i fellesskap for å styrke regionens attraktivitet som bo- og arbeidsplass. Etter en serie med tværfaglige workshops er det utarbeidet en rapport som identifiserer ulike utfordringer og muligheter for fremtidig vekst. Arbeidet i prosjektet fortsetter med konkrete planer og tiltak.

SUNNMØRE INTO THE FUTURE

NCE Maritime is one of the initiators behind the 'Sunnmøre into the future' project. Sparebanken Møre is the main sponsor of the project, which brings together the local political and business communities in a joint effort to make the region a more attractive place to live and work. After a series of interdisciplinary workshops, a report has been drawn up that identifies various challenges and opportunities for future growth. The project's work will continue with specific plans and measures.

FORSKNING OG UTDANNING RESEARCH AND EDUCATION

Den maritime kunnskapsklyngen på Møre er avhengig av kvaliteten på kompetansen den besitter og muligheten til å kontinuerlig få tilført ny kunnskap og impulser. Derfor satser NCE Maritime på forskning og utdanning.

The maritime knowledge cluster in Møre depends on the quality of the competence it possesses and the possibility to continuously receive new knowledge and new impulses. That is why NCE Maritime focuses on research and education.

Gjennom sitt Forum for Forskning og Utdanning bidrar NCE Maritime til å etablere og styrke samarbeidet med relevante FoU-miljøer, samt bygge opp mulighetene for anvendt forskning og tilpasset utdanning lokalt.

Med sin gode innsikt i virksomheten til den maritime klyngen og sine tette forbindelser med Forsknings- og Utdanningsmiljøene regionalt, nasjonalt og i økende grad – internasjonalt, fungerer NCE Maritime som bro mellom de ulike aktørene. Samtidig har NCE Maritime sterk fokus på mennesker – både de som allerede er en del av den maritime klyngen og de potensielle fremtidige designere, forskere, og ingeniører, som fortsatt sitter på skolebenken. NCE Maritime er med på å utvikle kompetansehevingstiltak for klyngens medarbeidere, etablere spesialiserte MSc-gradslopp og prosjekter ved regionens Høgskoler, og styrke klyngens relasjoner med nasjonale og internasjonale kompetansemiljøer.

Through its Forum for Research and Education, NCE Maritime helps to establish and strengthen cooperation with relevant R&D communities, and develop the centres for applied research and tailor-made education in the region.

NCE Maritime acts as a bridge between different players with its good insight into the maritime cluster's activities and its close connections to the regional, national, and, to an increasing extent, the international R&D communities. At the same time, NCE Maritime has a strong focus on people – both on those who are already part of the maritime cluster and on the potential future designers, researchers and engineers who are still studying. NCE Maritime helps to develop competence-raising measures for cluster employees, establish specialised MSc degree programmes and projects at the region's university colleges, and strengthen the cluster's relations with national and international competence communities.

FEM GAVEPROFESSORATER

For å støtte utvikling av mastergradsprogram og forskning har NCE Maritime og maritime næringsaktører bidratt med 5 gaveprofessorat til Høgskolen i Ålesund. Gaveprofessoratene omfatter kompetanseområder hvor utviklingen av ny kunnskap gjennom anvendt forskning kan resultere i reelle konkurransefortrinn for den maritime klyngen på Møre.

De nye professoratene vil styrke klyngen innen områdene Skipsdesign og forretningskonsepter, Menneskelig faktor, Marine operasjoner, Miljøvennlige skip, og Internasjonal markedsføring. Det jobbes internasjonalt med rekrutteringsprosessen for å sikre seg de beste kandidatene. Ett gaveprofessorat er besatt, mens to andre er i ansettelsesprosessen. Professoratene er et nødvendig virkemiddel for å bli et ledende kunnskaps- og innovasjonsnav innen avanserte marine operasjoner.

MASTERGRADSPROGRAM

NCE Maritimes Forum for Forsking og Utdanning bidrar aktivt til å videreutvikle tilbuddet av spesialiserte utdanningsløp på Høgskolen i Ålesund og tilpasse deres innhold til de konkrete behovene i den maritime klyngen. To spesialiserte mastergradsprogram rettet mot den maritime næringen er allerede etablert. Mastergradsstudiene i Produkt- og systemdesign ble etablert for 2 år siden, mens masterprogrammet i Skipsdesign startet opp høsten 2010. Studentopptaket de to første årene var i overkant av 20 studenter og 38 ble tatt opp denne høsten.

Utdanningene er tilpasset både videreutdanning av ingeniører i næringen og utdanning av nye talenter. 14 av studentene i siste opptak er fra utlandet med den hensikt å hente nye talenter til den maritime næringen.

FIVE SPONSORED PROFESSORSHIPS

NCE Maritime and members of the maritime cluster have contributed five sponsored professorships to Ålesund University College. The professorships cover areas of expertise where the development of new knowledge through applied research can give the maritime cluster in Møre real competitive advantages.

The new professorships will strengthen the cluster in the fields of ship design and business concepts, the human factor, marine operations, environmentally-friendly ships, and international marketing. An international recruitment process is underway to secure the best candidates. One of the sponsored professorships has been filled, while the appointment process has begun for two more. The professorships are necessary for the cluster to become a leading knowledge and innovation hub in the field of advanced maritime operations.

MASTER'S DEGREE PROGRAMMES

NCE Maritime's Forum for Research and Education contributes actively to the further development of the range of specialised study programmes at Ålesund University College and the adaptation of the programmes to the specific needs of the maritime cluster. Two specialised master's degree programmes designed for the maritime industry have already been established. The master's degree programme in Product and System Design started up two years ago, while the programme in Ship Design was established in the autumn 2010. More than 20 students were admitted in the first two years, and 38 were admitted this autumn.

The programmes are suitable both as further education for engineers already in the industry and for new talents. Fourteen of the students in the last admission are foreign, with the intention to bring in new talent to the maritime industry.

NY FORSKNINGSGRUPPE

Med sin høye innovasjonshastighet er den maritime klyngen godt på vei til å bli en global kunnskapsklyng. Høgskolen i Ålesund har en viktig rolle i denne prosessen og sikter mot å bli et kunnskaps- og innovasjonsnav innen krevende marine operasjoner. Forskergruppen Marine Operations in Virtual Environment (MOVE) med 20 deltakere etablert. MOVE vil stimulere til innovasjon med virtuelle prototyper ved å simulere operasjoner som involverer skip, skipsutstyr og mennesker.

DEN MENNESKELIGE FAKTOREN

Høgskolen i Ålesunds første gaveprofessor, Komandur Sashidharan, skal utvikle klyngens kompetanse innen begrepet "den menneskelig faktoren". 80 % av ulykker i luft og til havs skyldes menneskelig feil. I en situasjon hvor de marine operasjonene blir stadig mer krevende og omfattes av et tett samspill mellom ulike aktører, blir den menneskelige faktoren særdeles viktig. En gruppe på 5 forskere er allerede på plass, mens et brukbarhetslaboratorium tenkt brukt til designevaluering er under utvikling.

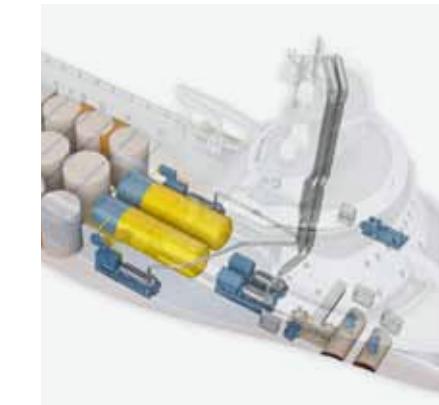
SUBSEA KONFERANSEN

En stor del av aktiviteten i den maritime klyngen er tilknyttet subsea virksomhet. NCE Maritime bidrar til å øke aktørenes forståelse for kundenes behov og utfordringer og arrangerte også i 2010 en stor SubSea konferanse. Ni foredragsholdere med ulik bakgrunn og mange års erfaring fra subsea virksomhet presenterte utviklingen i segmentet og ga nyttig informasjon og konkrete tilbakemeldinger om erfaringene fra bruk av subsea fartøy og utstyr.

INTEGRERTE MARINE OPERASJONER

Høgskolen i Ålesund ble i 2010 innvilget 30 millioner kr. over 4 år fra Norges Forskningsråd for prosjektet "Integrerte Marine Operasjoner". Prosjektet vil gjøre det mulig å planlegge, designe og evaluere marine operasjoner for implementering. Samtidig vil prosjektet studere integrerte kontrollrom og vil, for første gang i maritim historie, integrere og evaluere den menneskelige faktoren som en del av den komplekse samhandlingen som inngår i avanserte marine operasjoner.

INTEGRERTE MASKINROM

Høy oljepris og fokus på miljø har medført halvering av utslipp de siste 10 årene, slik at potensialet til videreutvikling ligger antageligvis i nye maskinerisystemer og energikilder. Det finnes allerede hybridløsninger. Høgskolen i Ålesund jobber med et prosjekt med ramme på 13 millioner kr. over 4 år, som vil stimulere til virtuell prototyping av nye innovative maskinrom, som kan optimiseres i ulike driftstilstander. NTNU og Marintek er med som samarbeidspartnere.

MOTIVASJONSKURSET

Siden 2008 har NCE Maritime vært med som samarbeidspartner til Motivasjonskurset til ingeniøryrket. Kurset arrangeres årlig siden 1998 av Rolls-Royce Marine, Ulstein Group og STX OSV og har til hensikt å stimulere interessen for ingeniøryrket og mulighetene for karriere i maritim næring. Satsingen har høy suksessrate med hele 47% av deltakerne som senere velger ingeniørutdanning. Fra 2010 er også en VGS fra Ålesund med i prosjektet i tillegg til Ulstein og Haram kommuner.

NEW RESEARCH GROUP

Due to its high rate of innovation, the maritime cluster is well on its way to becoming a global knowledge cluster. Ålesund University College plays an important part in this process, and aims to become a knowledge and innovation hub in the field of demanding marine operations. A 20-strong research group called Marine Operations in Virtual Environment (MOVE) has been established to stimulate innovation in virtual prototypes by simulating operations involving vessels, ship equipment and people.

THE HUMAN FACTOR

Ålesund University College's first sponsored professor, Komandur Sashidharan, is to develop the cluster's expertise in the field of 'the human factor.' Eighty per cent of aviation and shipping accidents are caused by human error. The human factor is extremely important as marine operations are becoming ever more demanding and subject to close interaction between players. A group of five researchers is already in place, while a usability lab intended for use in design evaluation is being developed.

THE SUBSEA CONFERENCE

Many of the maritime cluster's activities have to do with subsea operations. NCE Maritime helps to improve the players' understanding of their customers' needs and challenges, and held a big Subsea conference again in 2010. Nine speakers with different backgrounds and many years' experience of subsea operations presented the developments in this segment and gave useful information and concrete feedback on experience from the use of subsea vessels and equipment.

INTEGRATED MARINE OPERATIONS

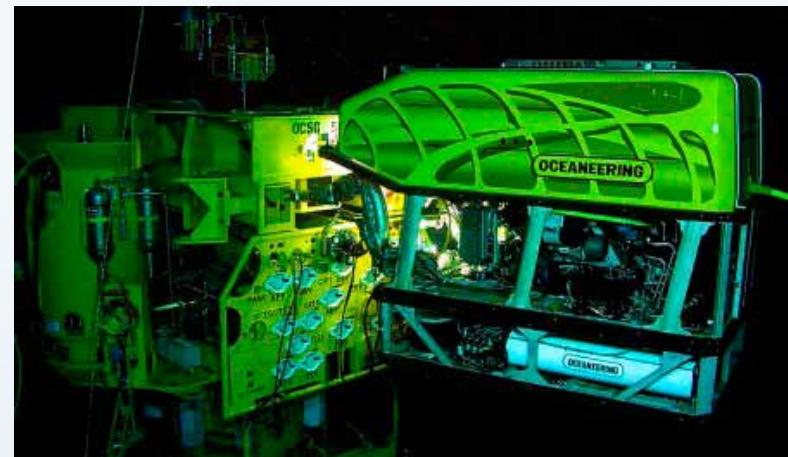
In 2010 the Research Council of Norway granted Ålesund University College NOK 30 million over a four-year period for the project Integrated Marine Operations. This project will make it possible to plan, design and evaluate marine operations before they are implemented. The project will also study integrated control rooms and will, for the first time in maritime history, integrate and evaluate the human factor as part of the complex interaction involved in advanced marine operations.

INTEGRATED ENGINE ROOMS

High oil prices and environmental focus have cut emissions in half in the past ten years, so the potential for further development is probably to be found in new engine systems and energy sources. Hybrid solutions are already on the market. Ålesund University College is working on a four-year project with a budget of NOK 13 million intended to stimulate virtual prototyping of new innovative engine rooms that can be optimised for different operating conditions. NTNU and Marintek are partners in this project.

MOTIVATIONAL COURSE

Since 2008, NCE Maritime has been a partner in the motivational course in engineering. The course has been organised each year since 1998 by Rolls Royce Marine, Ulstein Group and STX OSV, and is intended to stimulate interest in a career in engineering and in the maritime industry. The success rate is high, with an impressive 47% of participants choosing to study engineering. From 2010, one school from Ålesund is also participating in the project along with the municipalities of Ulstein and Haram.

NCE MARITIME:

STØ KURS INN I FREMTIDEN 2011 STEADY COURSE INTO 2011

Det unike med den maritime klyngen på Møre er kvaliteten på kompetansen den besitter. Den er opparbeidet over generasjoner og foredlet til det ypperste verden har å by på. I tillegg er klyngen komplett med en rekke selskaper i hvert segment av verdikjeden. Her finner en verdens ledende aktører innenfor segmentet avanserte marine operasjoner. Det å være en del av en komplett næringsklyngje med ressurser og aktiviteter som fremmer innovasjon, teknologiutvikling, samarbeid og kompetanse er av stor betydning for alle aktørene som er involvert.

En av NCE Maritime sine viktigste oppgaver er derfor å sørge for at den unike kompetansen som finnes i klyngen kommer flere til gode. Kompetansen må dyrkes og distribueres.

NCE Maritime vil også i 2011 arbeide med å opprettholde og styrke klyngens posisjon som verdensledende innen avanserte marine operasjoner. NCE Maritime vil i året som kommer fortsatt utfordre den maritime klyngen på å tenke "ut av boksen" for å se - og dra nytte av nye muligheter.

The unique thing about the maritime cluster in Møre is the quality of its expertise, which has been developed and improved through generations to become some of the best the world has to offer. The cluster is also complete, with several companies in each segment of the value chain, including many world-leading shipping companies, shipbuilders and equipment suppliers in the field of advanced marine operations. Being part of a complete industry cluster with resources and activities that promote innovation, technology development, cooperation and expertise is important to all players involved.

It is therefore one of NCE Maritime's most important tasks to ensure that the cluster's unique competence can benefit more parties. This expertise must be cultivated and distributed in future.

NCE Maritime will also in 2011 work to maintain and strengthen the cluster's position as a world leader in the field of advanced marine operations, and will continue to challenge the companies to think outside the box, in order to see, and to seize, new opportunities.

ÅLESUND KUNNSKAPSPARK (ÅKP) ÅLESUND KNOWLEDGE PARK (ÅKP)

NCE Maritime er en del av innovasjonsselskapet Ålesund Kunnskapspark (ÅKP). ÅKPs virksomhet er i dag hovedsakelig fordelt på tre programmer: NCE Maritime, Inkubator og Omegaland. I tillegg er ÅKP engasjert i en rekke andre nasjonale og internasjonale prosjekter.

ÅKP samarbeider med regionale, nasjonale og internasjonale kunnskaps- og forskningsmiljøer og har god oversikt over tilgjengelige virkemidler og støtteordninger for innovasjon og næringsutvikling. Slik har ÅKP bidratt til at næringslivet i regionen har fått tilført flere nasjonale prosjekter og programmer. Disse drives i dag i samarbeid med næringslivet og støttes av aktører som Innovasjon Norge, SIVA og Norges Forskningsråd – i tillegg til Møre og Romsdal Fylkeskommune.

ÅKP har som mål at Møre og Romsdal skal utvikle seg til en attraktiv bo- og arbeidsregion for dyktige mennesker – og i tett samspill med næringslivet og andre samarbeidspartnere vil ÅKP fortsette med å skape spennende og framtidssrette arbeidsplasser i regionen.

NCE Maritime is part of the innovation company Ålesund Knowledge Park (ÅKP). At present, most of ÅKP's activities are divided between three programmes: NCE Maritime, Incubator and Omegaland. ÅKP also participates in many other national and international projects.

ÅKP cooperates with regional, national and international knowledge and research centres, and is well acquainted with the policy instruments and grant schemes available for innovation and business development. ÅKP has contributed to attracting national projects and programmes to the region. These programmes are operated cooperation with the business community, and are supported by Innovation Norway, SIVA, and the Research Council of Norway – in addition to Møre og Romsdal county.

ÅKP's goal is to develop Møre og Romsdal into an attractive region for talented people to live and work in – and ÅKP will continue to cooperate closely with the business community and other partners to create exciting jobs for the future in the region.

DEN MARITIME KLYNGEN PÅ MØRE THE MARITIME CLUSTER IN MØRE

AAKRE MEKANISKE AS | AAM INDUSTRIPRODUKTER AS | AAS MEK VERKSTED AS | ACEL AS | ADIMA AS | AHLSELL NORGE AS AVD ULSTEINVIK | AKVA GROUP SOFTWARE AS | ALFR. NESSET AS | ALUDESIGN AS | AQUATERM AS | ARILD MORK INSTRUMENTERING AS | ASK SAFETY AS | AS TELRAD | ATLANTCONSULT MARINE AS | AUKRA MARITIME AS | AUKRA SIKKERHETSSENTER AS | AXTECH AS | BANDAK ENGINEERING AS | BARO MEK. VERKSTED AS | BAS ENGINEERING AS | BERGMOPRODUKTER AS | BJØRDAL INDUSTRIER AS | BJØRSHOL MEKANISKE AS | BOURBON OFFSHORE NORWAY AS | BRASTAD SKIPSSERVICE AS | BRATTVÅG ELEKTRO AS | BRATTVÅG MEK. VERKSTED AS | BREIVIK MEK. VERKSTED AS | BRUDE SAFETY AS | BRUVOLL AS | BRØDRENE DAHL AS | CARIPE AS | CEBRUM AS | CENTRE FOR HIGH NORTH LOGISTICS | DET NORSKE VERITAS (DNV) | DEVOLD AMT AS | E A SMITH AS | EIKREM OG VALDE AS | ELMARIN AS | ELMO TEKNIKK AS | EMIL LANGVA AS | ERLING MYKLEBUST MEK. VERKSTED AS | ET HYDRAULIKK AS | EVOMECH AS | FARSTAD SHIPPING ASA | FILTRA AS | FINNØY GEAR & PROPELLER AS | FISKERSTRAND VERFT AS | FORA FORM AS | FUPE SYSTEMS AS | FURUNO NORGE AS | GE RØR OG STÅL AS | GERMANISCHER LLOYD NORGE AS | GLAMOX ASA | GLOBAL ENVIRO AS | GOLDEN ENERGY OFFSHORE AS | GURSKØY AS | GVT PRODUKSJON AS | HANS PETTER BRATTHAUG AS | HAREID ELEKTRISKE TEKNIKK AS | HAREID SKIPPSERVICE AS | HAST AUTOMASJON AS | HASUND MEK. VERKSTED AS | HATLEHOL PRODUKTER AS | HAVILA SHIPPING ASA | HAVYARD DESIGN AS | HEIMDAL PROPULSION NORWAY AS | HELLAND RØR AS | HELO SKIPPSERVICE AS | HELSETH AS | HELSETH RØR AS | HENRIKSEN MEKANISKE AS | HOLEN AS | HUSE ENGINEERING AS | I.P. HUSE AS | HØGSKULEN I ÅLESUND | HØGSKULEN I MOLDE | ICD - INDUSTRIAL CONTROL DESIGN AS | INDUSTRI OG SKIPSELEKTRO AS | INNOVASJON NORGE | INVENTAS ÅLESUND AS | ISLAND OFFSHORE MANAGEMENT AS | ISOWEST AS | J. HAGENÆS SHIPPING AS | J. WEIBERG GULLIKSEN AS | JEMAR NORPOWER AS | JETS AS | JOHANSEN MARITIME AS | JOHN GJERDE AS | JOHNSON CONTROLS NORWAY AS | K&K DESIGN AS | KLEVEN MARITIME AS | KONGSBERG DEVOTEK AS | KOPPERNÆSGRUPPEN | KORROSJON CONSULT AS | KRAMER MARITIME MØRE AS | KRISTIANSUND ISOLERING AS | KVERNDOKK & ELDØY AS | LANGNES SVEIS & MONTERING AS | LANGSET TEKNIKK AS | LARSNES MEK VERKSTED AS | LIBRA-PLAST AS | LØBACH SVEIS OG MONTERING AS | LØNSETHAGEN INDUSTRIVARER AS | MAFOSS | MAN DIESEL AS | MARE SAFETY AS | MARIN TEKNIKK AS | MARINE RÅDGIVNINGSTJENESTER AS | MARINELEKTRONIKK AS | MARITIM MOTOR AS | MARITIME MØBLER AS | MARITIME PARTNER AS | MARITIMT FORUM NORDVEST | MARITIMT MAGASIN | MASKINDYNAMIKK AS | MB HYDRAULIKK AS | MEDİ 3 MARINE | MESTERPLAST AS | METIZOFT AS | MOLDE JARNVAREFORRETNING AS | MOLTECH NORGE AS | MRF FJORD 1 | MØRE MARITIME AS | MØRE OG ROMSDAL FYLKE | MØRE SVEISECENTER AS | MØRE TEKNIKK AS | MØRE TRAFØ AS | MØRENOT AS | NAVATEK AS | NEPTUNE OFFSHORE AS | NILS S. HANSEN AS | NOGVA MOTORFABRIKK AS | NOR-PRO AS | NORCOAT AS | NORDEA | NORDMØRE SVEIS OG MONTERING AS | NORDVEST MARIN AS | NORDVEST SVEIS AS | NORGES FORSKNINGSRÅD | NYBORG AS | O, ØVERLAND AS | OCS PREMASTER AS | ODDSTØL ELEKTRONIKK AS | OFFSHORE & TRAWL SUPPLY AS | OFFSHORE SIMULATOR CENTRE AS | OLYMPIC SHIPPING AS | OMRON AS | OPSTAD SHIPPING AS | OSE & AARSETH AS | OSHAUG METALL AS | PARTNER PLAST AS | PLATO AS | PMC SERVI TECHNICS AS | PREPLAST INDUSTRIER AS | PROMARIN ANS | PROVINOR AS | PYRO AS | R&M SHIP INTERIOR AS | RALF SKRAM AS | REGATTA AS | REFRIGERATION ÅLESUND | REKDAL INDUSTRIER AS | REM OFFSHORE ASA | REMØY MANAGEMENT AS | REMØY SHIPPING AS | ROLLS-ROYCE MARINE AS | ROSTEIN AS | RØRTEK AS | SALTHAMMER BÅTBYGGERI EIENDOMSSELSKAP AS | SANCO SHIPPING AS | SANDBLOST AS | SAUNES & HELSETH MARITIM AS | SCANA VOLDA AS | SEBASTIAN AS | SHAPE AS | SHIP EQUIP AS | SIEM OFFSHORE AS | SIS CONSULT AS | SIVA | SKAMEK AS | SKIPPSERVICE AS | SKIPSTEKNISK AS | SKORGENES SERVICE AS | SLETTA VERFT AS | SLETTEN ELECTRONICS AS | SPAREBANKEN MØRE | SPERRE GROUP | STADT TOWING TANK AS | STEEL TECH AS | STRANDA VERKSTED AS | STROMEK AS | STX OSV | SUNNMØRE LIVBELTEFABRIKK AS | SVEISEREPARATØREN AS | SYKKYLVEN MASKINERING AS | SYKKYLVEN STÅL AS | SØLVTRANS HOLDING AS | TESS MØRE AS | TOMRA ENGINEERING AS | TOMREFJORD RØR OG MONTERING AS | TOMREFJORD VERFT | TOOLS MASKIN OG SKIPSETSTYR AS | TRICO SUPPLY AS | TRIPLEX AS | TTS ENERGY ÅLESUND AS | TYCO SERVICE AS | UKSNØY & CO AS | ULMATEC COMPONENTS AS | ULSTEIN GROUP ASA | UNDERTUN INDUSTRI AS | VAAGLAND BÅTBYGGERI AS | VEGSUND SLIP AS | VELLO NORDIC AS | VENTIQ AS | VESTNES ELEKTRO AS | VESTSINK AS | VIGOR KRISTIANSUND AS | VIK ELEKTRO AS | VIKE AS | VOLSTAD MANAGEMENT AS | VULKAN SKANDINAVIA AS | WEST MARITIME AS | WEST OIL TOOLS AS | WESTING AS | WEST MANAGEMENT | WESTPLAST | WILHELMSEN SHIPS SERVICE AVD ÅLESUND | ZENITH ELEKTRO AS

15 DESIGNSELSKAP / DESIGN COMPANIES **17** REDERIER / SHIPOWNING COMPANIES
14 SKIPSVERFT / SHIPYARDS **155** UTSTYRSLEVERANDØRER / SHIP EQUIPMENT SUPPLIERS
20000 DYKTIGE MEDARBEIDERE / SKILLED EMPLOYEES
49 MILLIARDER NOK I OMSETNING (2009) / BILLION NOK IN TURNOVER (2009)

EN VERDENSLEDENDE MARITIM KLYNGE
ONE WORLD-LEADING MARITIME CLUSTER

Norwegian Centre of Expertise

M A R I T I M E